

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

«Затверджено»

Голова приймальної комісії
Львівського державного
університету фізичної культури
імені Івана Боберського

Ярослав СВИЩ

«19» квітня 2024р.

ПРОГРАМА

фахового іспиту

«МЕНЕДЖМЕНТ»

для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

зі скороченим терміном навчання

за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Розглянуто і затверджено на засіданні
приймальної комісії ЛДУФК
ім. Івана Боберського,
протокол № 8 від 19 квітня 2024 р.

ЛЬВІВ – 2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступний іспит передбачає перевірку рівня знань, умінь та навичок вступника з менеджменту, за результатами якої приймається протокольне рішення щодо надання вступнику рекомендації до зарахування.

Іспит проводиться за питаннями екзаменаційних білетів. Іспит оцінюється за 200-бальною системою.

Абітурієнт, який отримав оцінку менш ніж 100 балів, до участі у конкурсі для зарахування на навчання не допускається. Якщо абітурієнт не з'явився або відмовився від складання іспиту – бали не нараховуються, абітурієнт позбавляється права подальшої участі у вступному випробуванні та у конкурсі для зарахування на навчання до Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» освітньої програми «Менеджмент».

Програми предметного тесту з економіки та управління єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі НРК 5, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 26.03.2024 р. № 389.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рівні компетенції	Бали	Критерії
I. Початковий	0-69	У відповіді абітурієнт не продемонстрував знання основного програмного матеріалу; не орієнтується в питаннях програми; не знає основної літератури.
	70-99	У відповіді абітурієнт суттєві недоліки в знаннях основного програмного матеріалу; недостатньо орієнтується в питаннях програми; допустив принципові помилки; допустив помилки при формуванні основних положень відповіді; частково засвоїв програмний матеріал.
II. Середній	100-135	У відповіді абітурієнт продемонстрував знання основного програмного матеріалу, але допустив окремі помилки при формуванні основних положень відповіді; не повністю засвоїв програмний матеріал.
III. Достатній	136-149	Абітурієнт продемонстрував знання програмного матеріалу; засвоїв основну літературу; дещо неправильно побудував відповідь, допустив непослідовність у викладенні матеріалу, не підкреслив ключові моменти.
	150-163	Абітурієнт продемонстрував знання програмного матеріалу; засвоїв основну літературу; правильно побудував відповідь, але допустив логічну непослідовність у викладенні матеріалу, або не підкреслив ключові моменти.
IV. Високий	164-179	У відповіді абітурієнт продемонстрував знання програмного матеріалу; продемонстрував здатність до аналізу узагальнення ключових положень та знання основної літератури, поверхневі знання у додатковій літературі.
	180-200	У відповіді абітурієнт продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу; продемонстрував здатність до творчого аналізу узагальнення ключових положень та знання основної й додаткової літератури.

ЗМІСТ ПРОГРАМНОГО МАТЕРІАЛУ

ЕКОНОМІКА І ПІДПРИЄМНИЦТВО

Сутність та зміст економічної теорії. Функції економічної теорії. Значення економічного мислення та економічну політику держави. Методи пізнання економічних процесів і явищ. Економічні закони та категорії.

Зародження економічних знань. Меркантилізм, класична політична економія, марксистська політична економія. Основні напрями сучасної економічної науки. Розвиток економічної думки в Україні.

Сутність економічної потреби та економічного інтересу як головних рушійних сил економіки. Складові виробництва та види основних виробничих ресурсів (факторів). Виробничі можливості та проблеми економічного вибору. Суть та ознаки ефективності виробництва.

Поняття «інститути» та їх функції в економічному житті суспільства. Економічні та юридично відносини власності. Право власності. Розвиток форм власності та їх структура.

Економічна система суспільства: поняття, структура та основні риси. Типи економічних систем та їх характеристика. Національні моделі економічних систем.

Сутність суспільного виробництва та суспільного поділу праці. Форми організації суспільного виробництва та обміну. Складові товару та його властивості. Теорії вартості.

Природу, види та роль грошей. Систему грошового обігу та її типи. Сутність та структуру грошової маси, закон грошового обігу. Види грошові реформи.

Сутність ринку, його функції та умови ефективного функціонування. Систему ринків та їх інфраструктуру.

Складові ринкового попиту та його фактори. Складові ринкової пропозиції та її фактори. Взаємодію попиту і пропозиції.

Суть та умови існування конкуренції. Види та методи економічної конкуренції. Причини виникнення, суть та основні види монополії.

Сутність та об'єктивні умови підприємницької діяльності. Суб'єкти підприємництва та організаційно-правові форми підприємств. Форми об'єднань корпоративних підприємств.

Витрати підприємства, їх економічна природа та види. Доходи та прибуток підприємства. Економічна ефективність діяльності підприємства та її основні показники.

Капітал як фундаментальна категорія ринкової економіки. Капітал підприємства, його джерела та структура. Обороти та амортизація капіталу. Особливості ринку капіталу. Кредит та його форми.

Сутність доходів населення, їх види та джерела формування. Розподіл доходів. Диференціацію доходів населення. Склад та структуру заробітної плати як основної форми доходу населення. Суть та особливості ринку праці.

Земля як фактор виробництва та об'єкт економічних відносин. Рентні відносини. Ринок землі та особливості його функціонування. Ціна землі. Ринок нерухомості та його інфраструктура.

Суть і тенденції економічних явищ на виробництві. Зовнішнього середовища та його вплив на діяльність підприємства. Оцінку конкурентоспроможності підприємства та його продукції правові основи функціонування.

Економічні основи функціонування підприємства у системі ринкових відносин. Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства, механізм його трансформації в процесі розвитку. Економічне обґрунтування доцільності ведення виробництва.

Основи управління підприємством. Принципи та методи управління. Сутність організації виробництва.

Структуру матеріально-технічної бази та капіталу підприємства. Економічні основи МТБ формування та використання

Характеристику та класифікацію основних фондів. Економічну оцінку фондів. Методику розрахунку амортизації.

Оцінку, склад і структуру оборотних засобів. Розрахунок ефективності використання оборотних засобів.

Основні поняття: ринок праці, зайнятість і безробіття. Показники та шляхи покращення використання трудових ресурсів.

Характер праці і її особливості. Поняття, суть і показники продуктивності праці. Систему мотивації і оплати праці.

Джерела, види інвестицій та їх класифікацію. Лізинг, як особливу форму інвестицій. Ефективність інвестицій.

Що таке якість продукції. Методи оцінки та управління якістю. Систему сертифікації та стандартизації.

Економічну суть і функції ціни. Види і систему цін. Принципи і методи ціноутворення.

Суть і функції ринку. Інфраструктуру ринку.

Поняття витрат виробництва і собівартість продукції. Класифікацію витрат і управління ними.

Оцінку фінансово-майнового стану підприємства. Функції фінансів підприємства. Розрахувати економічно доцільний рівень виробництва.

Систему аналізу та планування обсягів, результатів діяльності ресурсного потенціалу підприємства. Основні результати показників діяльності підприємства, порядок їх формування та використання.

Економічно обґрунтувати шляхи раціонального використання виробничих ресурсів підприємств. Розрахувати той чи інший показник рівня та ефективності виробництва продукції чи виконання робіт

Економічний ріст і його типи, суть і поняття інтенсифікації. Науково-технічний прогрес, його ефективність. Поняття і суть розміщення виробництва. Спеціалізацію та концентрацію. Теоретичні засади та зміст кооперації.

Рекомендована література

1. Дзюбик С.Д. Основи економічної теорії: Навч. посіб. / С.Д. Дзюбик, О.С. Ривак. – 3-тє вид., переробл. і доповн. - К.: Знання, 2014. - 423 с.
2. Економічна теорія: навч. посіб. / Л.С. Шевченко, О.А. Гриценко, О.С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л.С. Шевченко. – Х.: Право, 2016. – 268 с.
3. Економічна теорія: навчальний посібник / [Л.С. Томашик, О.О. Перепьолкіна, Б.М. Шевчик та ін.]. – Львів: вид-во Львівського торговельно-економічного університету, 2018. – 264 с.
4. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / за ред. В.Д. Базилевича.; - 9-тє вид., доповн. - К.: Знання, 2014. - 710 с.
5. Камінська Т.М. Основи економічної теорії: підручник / Т.М. Камінська. – 2-е вид., випр. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 232 с.
6. Сірко А.В. Економічна теорія. Політекономія: навч. посіб. / А.В. Сірко - К.: «Центр учбової літератури», 2014. - 416 с.
7. Якобчук В.П. Економічна теорія: навч. посібник / В.П. Якобчук. - 3-тє вид., перероблене. -К.: Видавництво Ліра-К, 2015. - 408 с.
8. Базецька Г. І. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси підприємства» / Г. І. Базецька; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 125 с.
9. Бойчик І. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / І.М.Бойчик.– К. : Кондор-Видавництво, 2016. – 378 с.
10. Господарський кодекс України // Звід Кодексів і Законів України. – К. : Укр. агентство інформації та друку „Рада“, 2007. – С. 97 – 166.
11. Економіка підприємства / [Горбонос Ф. В., Черевко Г. В., Павленчик Н. Ф., Павленчик А.О.]. – К. : Знання, 2010. – 640 с.
12. Основи підприємницької діяльності [Електронний ресурс] : підручник / В. М. Марченко, С. О. Тульчинська, І. В. Макалюк [та ін] ; КПІ ім. Ігоря Сікорського / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 516 с.
13. Карпюк Г.І. Основи підприємництва: Навчальний посібник. - Київ : Компанія ВАІТЕ, 2021. - 105 с.

МЕНЕДЖМЕНТ

Суть значення менеджменту. Види менеджменту. Види функції менеджменту. Категорії менеджменту. Керування. Адміністрування. Сутність менеджменту. Цикл менеджменту. Менеджери та підприємці. Менеджер та його діяльність. Підприємець. Характерні особливості між ними. Роль менеджера.

Управлінська роль менеджера. Прийняття рішення. Інформаційна роль. Роль керівника. Якості менеджера. Роль менеджера. Основні риси необхідні менеджеру.

Закони та закономірності менеджменту. У процесі розвитку менеджменту сформувалися певні норми управління організаціями – закони, закономірності та принципи. Принципи менеджменту.

Умови та чинники виникнення розвитку менеджменту. Еволюція менеджменту як наукової дисципліни.

Суспільний поділ праці. Управлінський погляд на проблему суспільного поділу праці в стародавні часи.

Суть та принципи школи наукового управління. Переваги та недоліки школи наукового управління. Суть та принципи класичної школи управління. Розвиток класичної школи. Передумови виникнення школи людських відносин. Розвиток школи людських відносин. Суть та основні підходи до менеджменту. Розвиток кількісної школи.

Найважливіші підходи розвитку теорії та практики менеджменту. Сучасні напрямки розвитку менеджменту в Україні. Історичні етапи розвитку. Еволюційний прорив. Український тип менеджменту. Негативні та позитивні сторони українського менеджменту. Форми і системи оплати праці.

Суть та формування менеджменту. Основні принципи управління. Особливості системи управління. Система оплати праці. Характеристика американської моделі менеджменту. Суть та формування менеджменту. Засновники та їх принципи управління. Ознаки японського управління. Переваги японського менеджменту. Система оплати праці суть та формування менеджменту. Особливості системи управління. Система оплати праці. Характеристика німецького менеджменту. Суть та формування менеджменту. Система управління.

Сутність та класифікація організації, як об'єкта управління. Внутрішнє і зовнішнє середовище організації. Етапи життєвого циклу організації.

Сутність технології менеджменту. Управлінська діяльність. Технологія менеджменту. Складові елементи технології менеджменту. Основні завдання та вміння повинні володіти менеджери. Регламентація функцій менеджменту. Поняття регламентування.

Суть планування і його місце в менеджменті. Процес планування. Види планування. Принципи планування. Суть стратегічного планування. Класифікація методів планування. Види планування.

Сутність та принципи функції організації. Управлінські відносини та їх характеристика. Суть та функції організаційної структури. Основні етапи та формування. Класифікація організаційних структур. Лінійна структура.

Функціональна структура.

Сутність та категорії мотивації. Потреби. Винагороди. Основні теорії мотивації. Мотиваційні засоби менеджера. Засади формування системи стимулювання. Форми і системи оплати праці, їх характеристика.

Суть та основні завдання контролю. Контроль. Фактори контролю. Види контролю. Характеристика основних видів контролю. Аудит та його види. Виникнення і становлення аудиту, його суть і значення. Місце аудиту в системі контролю, його мета і завдання. Відмінності аудиту від інших видів контролю.

Суть функції регулювання, її завдання, функції та види. Координація як функція менеджменту, суть та її механізм.

Сутність, роль та класифікація методів менеджменту. Взаємозв'язок функцій та методів менеджменту.

Основні теорії прийняття рішень. Процес прийняття рішень. Принципи прийняття управлінських рішень. Методи прийняття рішень. Авторитет керівника.

Суть та якості керівника та його стилі. Форми влади й впливу. Суть, якості, види та типи лідерства. Управлінський акцент лідерства. Відмінності між лідером і керівником.

Типи і принципи конфліктів та методи їх розв'язання. Суть та прийоми подолання і профілактика стресу та професійного «вигорання».

Рекомендована література

1. Основи менеджменту: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова.– Електронні текстові дані (1 файл: 560 КБ). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021. - 166 с.

2. Менеджмент : Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». – Житомир: Вид-во «Рута», 2021. – 856 с.

3. Страпчук С.І., Миколенко О.П., Попова І.А., Пустова В.В. Менеджмент: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2020. 356 с.

4. Рудьєв В.А. Менеджмент. Навчальний посібник. / В.А. Рудьєв. – 2019.

5. Мошек Г.Є., Миколайчук І.П., Палеха Ю.І. Основи менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: Ліра-К. 2018. С. 528.

6. Основи менеджменту. Теорія і практика : навч. посіб. [колективне видання]; за заг. редакція Г.Є. Мошека. Київ : Ліра-К, 2017. 527 с

7. Менеджмент: навч. посіб. / М. М. Шкільняк, О. Ф. Овсянюк-Бердадіна, Ж. Л. Крисько, І. О. Демків. - Тернопіль : КРОК, 2017. - 252 с.

9. Анісімова Л.А., Жилінська О.І. Менеджмент: практикум. Видання друге. Навч. посіб. К.: 2018. 237 с.

10. Гірняк О. М. Менеджмент. Теоретичні основи і практикум: [навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти] / О. М. Гірняк, П. П. Лазановський. – К. : Магнолія плюс, Львів : Новий світ – 2000, 2003. – 336 с.

11. Петров А. Н. Менеджмент. Підручник для академічного бакалаврату. У 2-х частинах. Частина 1. - М. : Юрайт. 2019. 350 с.